

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001223

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-03-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського № 70-А від 27 травня 2024 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Зінченко Вероніка Михайлівна
- Veronika M. Zinchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8607-3582

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 10-05-2024

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Київська муніципальна академія музики імені Р.М. Глієра

Код за ЄДРПОУ: 02214923

Місцезнаходження: вул. Л. Толстого, 31, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4981

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.11.13, 18.41.09.11, 18.49.45.11

Тема дисертації:

1. Український балет доби Незалежності: тенденції розвитку, жанрово-інтонаційна специфіка
2. Ukrainian Ballet of the Independence Era: Development Trends, Genre-Intonation Specifics

Реферат:

1. Актуальність. Балет як цілісне явище не можна вважати дослідженою сферою культури. Серед об'єктивних причин такої ситуації – спорадичний характер його вивчення, складність самого жанру (його «міжмистецький» синтетичний статус), відсутність розробленої музикознавчої методології вивчення цього жанру, яка би враховувала всі складові як самої багатовимірної балетної матерії, так і постановочного процесу. Жанр балету часто стає об'єктом дослідження суміжних гуманітарних дисциплін: балетознавства, театрознавства, культурології. У той самий час у полі музикознавства балет займає периферійну позицію, часто перебуваючи в тіні іншого музично-театрального жанру – опери. Тим часом реалії сучасного українського мистецтва, що полягають у потужній зацікавленості жанром балету сучасних українських композиторів поряд із яскравим вибухом креативної балетної індустрії, спонукають до музикознавчого осмислення пов'язаних із балетом мистецьких процесів. Важливим кроком на цьому шляху є реалізація

необхідного комплексу заходів: комплексне вивчення феномену з урахуванням усіх його жанрових складових (у координації з іншими гуманітарними науками), розроблення типології жанру, вивчення жанрово-інтонаційних і соціокультурних параметрів сучасного українського балету, адже саме балетний жанр – один із пріоритетних у відображенні різноманітних тенденцій розвитку сучасного мистецтва. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в науковому внеску до галузі музикознавства та у вивченні балетного жанру загалом. Серед ключових факторів наукової новизни роботи можна виділити такі: сучасне музикознавче осмислення жанру новітнього українського балету в теоретичному аспекті; створення авторської типології балетного жанру, що робить один із перших кроків у напрямі музикознавчої систематизації та класифікації жанру; перше в українському музикознавстві вивчення опусів українських балетних композиторів у генераційній площині; здебільшого перше аналітичне осмислення балетів українських митців крізь призму соціокультурних тенденцій; практичне втілення результатів дослідження в навчальному процесі, зокрема в програмі дисципліни «Інноваційні технології в музичній діяльності» на базі КМAM ім. Р. М. Глієра, яка впроваджена до освітнього процесу 2023–2024 н. р. Результати дослідження. Проведене дисертаційне дослідження українського балету доби Незалежності дозволило окреслити культурні, соціальні та політичні події, що вплинули на створення балетних вистав. Систематизовано основні соціокультурні та мистецькі тенденції сучасного українського балету. Найважливішими серед них є такі: одночасне функціонування трьох загальних типів балету (фольклорний, класико-романтичний та модерний / експериментальний); прогресивна робота балетмейстерів із модерною хореографічною лексикою; діяльність нової генерації танцівників і хореографів-балетмейстерів; відсутність залежності від офіційних театральних структур; посилення популярності балету серед глядачів; тісна співпраця балетмейстерів та українських композиторів; пріоритетне положення балету в жанровій системі сучасності; розширення інтертекстуального та міжмедіального поля балету; превалювання пластичності над дансантністю як в хореографічній, так і в музичній сферах; залучення конструкцій нетрадиційного типу у сфері сценографії; переосмислення класичної спадщини; адаптація шедеврів класичної літератури. Огляд різних мистецтвознавчих праць, що присвячені балетному жанру, в аспекті виявлення та аналітичного осмислення наявних дефініцій балету зумовив створення власного визначення, з музикознавчої позиції, категорій «балет», «сучасний український балет», «танцювальна вистава».

2. Relevance. Ballet as a whole phenomenon cannot be considered a researched sphere of culture. Among the objective reasons for this situation are the sporadic nature of its study, the complexity of the genre itself (its "inter-artistic" synthetic status), the lack of a developed musicological methodology for studying this genre that would take into account all the components of the phenomenon – both the multidimensional ballet material itself and the staging process. The genre of ballet often becomes the object of research in related humanitarian disciplines: ballet, theater and cultural studies. At the same time, in the field of musicology, ballet occupies a peripheral position, often being in the shadow of another musical and theatrical genre – opera. Meanwhile, the realities of modern Ukrainian art, which consist in the powerful interest in the ballet genre of modern Ukrainian composers, along with the bright explosion of the creative ballet industry, encourage a musicological understanding of artistic processes related to ballet. An important step on this path is the implementation of the necessary set of measures: a comprehensive study of the phenomenon taking into account all its genre components (in coordination with other humanities), development of genre typology, study of genre-intonational and sociocultural parameters of modern Ukrainian ballet. After all, the ballet genre is one of the priorities in reflecting various trends in the development of modern art. The scientific novelty of the dissertation research is a contribution to the field of modern musicology and the study of the ballet genre in general. Among the main factors of the scientific novelty of the work the first contemporary musicological understanding of the genre of modern Ukrainian ballet in a theoretical aspect; creation of the author's typology of the ballet genre, which takes the first step in the direction of musicological systematization and classification of the genre; the first in Ukrainian musicology research the works of Ukrainian ballet composers in the generational aspect; mostly the first analytical research of ballets by Ukrainian artists through the prism of socio-cultural trends; practical implementation of research results in the educational process, in particular in the program of the discipline "Innovative technologies

in musical activity” in the Glier Kyiv Municipal Academy of Music, which was implemented to the educational process in 2023-2024. Research results. The conducted dissertation research of the Ukrainian ballet of the Independence Era made it possible to outline the cultural, social and political events that influenced the creation of ballet performances. The main socio-cultural and artistic trends of modern Ukrainian ballet are systematized. The most important among them are: simultaneous functioning of three general types of ballet (folkloric, classical-romantic and modern); progressive work of choreographers with modern choreographic vocabulary; activities of a new generation of dancers and choreographers-ballet masters; lack of dependence on official theater structures; increasing the popularity of ballet among the audience; close collaboration of ballet masters and Ukrainian composers; the priority position of ballet in the modern genre system; expanding the intertextual and intermedial field of ballet; the predominance of plasticity over danceability in both the choreographic and musical spheres; involvement of non-traditional constructions in the field of scenography; reinterpretation of classical heritage; adaptation of masterpieces of classical literature. The study reveals the versatility of modern Ukrainian ballet, taking into account not only choreographic aspects, but also the interaction of artistic directions, the influence of social and cultural trends on creativity and the importance of innovation in ballet art. A review of various works of art history devoted to the ballet genre, in the aspect of identifying and analytically understanding the existing definitions of ballet, led to the creation of its own definition, from a musicological position, of the categories “ballet”, “modern Ukrainian ballet”, “dance spectacle”.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Зінченко В. М. Балет «Traces» Максима Шалигіна – втілення семантики юродства // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Рівне, 2020. Вип. 36. С. 134–145.
- Зінченко В. М. Балет ”Norper” Максима Шалигіна: на перехресті міжмедіальної інтерпретації та художнього перекладу // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2021. Вип. 131. С. 154–166.
- Зінченко В. М. Балет Юрія Шевченка «За двома зайцями»: інтертекстуальний та інтермедіальний контексти // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. 2022. Вип. 133. С. 111–119.
- Zinchenko V. Typologia współczesnego baletu ukraińskiego: aspekt muzykologiczny // Edukacja Muzyczna. 2021. 16. S. 121–133.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соломонова Ольга Борисівна
2. Olga B. Solomonova

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Василенко Ольга Валентинівна
2. Olga V. Vasylenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київська муніципальна академія музики імені Р.М. Глієра

Код за ЄДРПОУ: 02214923

Місцезнаходження: вул. Л. Толстого, 31, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Анфілова Світлана Геннадіївна
2. Svitlana Anfilova

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6910-8034

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Морева Євгенія Олександрівна

2. Eugenia O. Moreva

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київська муніципальна академія естрадного та циркового мистецтва

Код за ЄДРПОУ: 02214952

Місцезнаходження: Жилинська, 88, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сюта Богдан Омелянович

2. Bogdan Siuta

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4986-3451

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Муніципальний заклад вищої освіти "Київська Академія мистецтв"

Код за ЄДРПОУ: 21594647

Місцезнаходження: пр.Героїв Сталінграда, 10, Київ, 04210, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Редя Валентина Яківна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Редя Валентина Яківна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Волосатих Ольга Юріївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна